Sygn. akt VIII U 1840/18

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2020 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	sędzia Dorota Stańczyk
Protokolant:	p.o. prot.sąd. Żaneta Warsiewicz

po rozpoznaniu w dniu 8 października 2020 roku w Lublinie

sprawy H. W.

z udziałem zainteresowanego (...) Spółki z o.o. w B.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w L.

o ustalenie istnienia obowiązku ubezpieczenia społecznego

na skutek odwołania H. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w L.

z dnia 2 maja 2018 roku numer 115/18

z dnia 2 maja 2018 roku numer 279/18

I. oddala odwołania;

II. zasądza od H. W. na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII U 1840/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 2 maja 2018 roku (nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 8 ust. 6 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że H. W., jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność będąca wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 9 lutego 2003 roku oraz od dnia 1 stycznia 2005 roku. Zakład ustalił, że od dnia 13 czerwca 1994 roku do dnia 30 grudnia 2004 roku dysponowała 100% udziałów w spółce (...), a od dnia 30 grudnia 2004 roku do chwili obecnej dysponuje 98% udziałów. W konsekwencji pozostaje większościowym udziałowcem spółki. Na podstawie umowy o pracę zawartej ze spółką, wykonuje, czynności „prezesa zarządu - doradcy podatkowego" a przedmiotem umowy jest m.in. „sporządzanie

deklaracji podatkowych, list płac, deklaracji do ZUS. Zakład przyjął za udowodniony fakt, że wnioskodawczyni jest wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością od dnia 1 stycznia 2003 roku do chwili obecnej. Fakt pozostawania wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością powoduje nieważność umowy o pracę, co wynika z art. 8 ust 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z przepisami powołanej ustawy, w przypadku wspólników jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych powstaje od dnia uzyskania statusu wspólnika tej spółki i istnieje do dnia utraty tego statusu, o ile nie zachodzą inne sytuacje, z których wynikałoby ustanie obowiązku podlegania z tego tytułu. W konsekwencji, z tytułu bycia jednoosobowym (...) spółki (...) powstał dla niej obowiązek ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego na koncie osobistym w okresie od dnia 1 stycznia 2003 roku (decyzja – k. 11-13 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła H. W., domagając się jej uchylenia. Zostało zarejestrowane w repertorium U za rok 2018, pod pozycją 1840. W uzasadnieniu podniosła, że nie jest jednoosobowym (...) spółki (...). Wspólnicy S. D., Ł. F., M. F., czynnie uczestniczą w działalności (...) sp. z o.o., wypracowują zysk, są zatrudnieni na umowy o pracę, umowy zlecenia, mają pełnomocnictwa do zastępowania jej we wszystkich sprawach dotyczących działalności spółki (odwołanie – k. 3-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kosztów zastępstwa procesowego (odpowiedź na odwołanie – k. 8-10 a.s.).

Decyzją z dnia 2 maja 2018 roku (nr (...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L., działając na podstawie art. 83 ust. 1 pkt 1, w związku z art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 6 pkt 4, art. 12 ust. 1, art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych stwierdził, że H. W., jako pracownik u płatnika składek (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu od dnia 14 lutego 2005 roku. W uzasadnieniu wskazał, że H. W. że od dnia 13 czerwca 1994 roku do dnia 30 grudnia 2004 roku dysponowała 100% udziałów w spółce (...), a od dnia 30 grudnia 2004 roku do chwili obecnej dysponuje 98% udziałów. W konsekwencji pozostaje większościowym udziałowcem spółki. Na podstawie umowy o pracę z dnia 14 lutego 2005 roku. zawartej ze spółką, w imieniu której działał pełnomocnik S. D., H. W. będąca jedynym, następnie większościowym udziałowcem spółki, wykonuje pracę na stanowisku „prezesa zarządu - doradcy podatkowego" w wymiarze czasu pracy 1/8 etatu. Dodał, że jednoosobowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nice może być pracodawcą wspólnika będącego równocześnie członkiem zarządu tej spółki (wyjątkiem może być zatrudnienie niepolegające na kierowaniu bądź prowadzeniu spraw spółki). Z treści zakresu czynności i obowiązków służbowych wynika, że obowiązki w ramach zawartej umowy o pracę przez jedynego wspólnika spółki nie są tożsame z czynnościami organu sprawującego zarząd. Jednak jak wynika z przedstawionych dowodów, w istniejącym stanie rzeczy nie można mówić o podporządkowaniu (jeden z elementów decydujących o uznaniu stosunku pracy za prawidłowy) w sytuacji, gdy H. W. pracuje sprawując jednocześnie funkcję Prezesa Zarządu oraz jest jedynym lub większościowym udziałowcem, którego wielkość udziałów pozwalała samodzielnie decydować o funkcjonowaniu spółki. Wskazany stan bezspornie wskazuje, że H. W., jako Prezes Zarządu jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością będący jej właścicielem, nie może być jednocześnie pracodawcą i pracownikiem. Zakład (...), że jedna osoba nie może mieć praw i obowiązków przysługującym stronom stosunku pracy, ponieważ jest to sprzeczne z prawem pracy (decyzja – k. 1-3 akt ZUS).

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w B., domagając się jej uchylenia. Zostało zarejestrowane w repertorium U za rok 2018, pod pozycją 1841. Podniosła analogiczne argumenty jak H. W. w odwołaniu od decyzji nr (...) (odwołanie – k. 15-17 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zaprezentowaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Nadto wniósł o zasądzenie od wnioskodawczyni na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych kosztów zastępstwa procesowego (odpowiedź na odwołanie – k. 20-22 a.s.).

Postanowieniem z dnia 22 sierpnia 2018 roku zarządzono połączenie sprawy sygn. akt VIII U 1841/18 ze sprawą sygn. akt VIII U 1840/18 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przyjmując za podstawę prawną przepis art. 219 k.p.c. (k. 24 a.s.).

Sąd Okręgowy w Lublinie ustalił i zważył, co następuje:

W dniu 2 marca 2004 roku Sąd Rejonowy w Lublinie IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego zarejestrował spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością, działającą pod firmą (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Spółka działa formalnie od 1994 roku i została założona przez H. W.. Kapitał zakładowy spółki od momentu jej rejestracji do chwili obecnej wynosi 50.000 złotych. Spółka zajmuje się doradztwem podatkowym i obsługą podatkowo-księgową podmiotów (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., dane zawarte w Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., tekst jednolity umowy spółki – k, 33-37 akt ZUS, postanowienie z dnia 27 czerwca 1994 roku – k. 47 akt ZUS, akt notarialny 2360/94 - k. 48-53 akt ZUS).

W okresie do dnia 16 kwietnia 2004 roku H. W. była jedynym wspólnikiem spółki i dysponowała 500 udziałami o wartości łącznej 50.000 złotych. W okresie od dnia 16 kwietnia 2004 roku do dnia 7 stycznia 2005 roku H. W. nadal była jedynym wspólnikiem spółki dysponując 100 udziałami o łącznej wartości 50.000 złotych. Od dnia 7 stycznia 2005 roku H. W. nie jest jedynym wspólnikiem spółki, dysponuje 98 udziałami o łącznej wartości 49.000 złotych (dane zawarte w Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego).

Dwa udziały w spółce w latach 2005-2006 posiadał S. D. – partner życiowy H. W., który następnie zbył je Ł. F., który dysponował nimi do 2015 roku. W 2015 roku Ł. F. sprzedał swoje udziały matce M. F. – siostrze wnioskodawczyni (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., umowa z dnia 31 grudnia 2004 roku – k. 20-21 akt ZUS, akt notarialny nr 6845/2004 – k. 23-24 akt ZUS, umowa z dnia 27 września 2006 roku – k. 25 akt ZUS, umowa z dnia 9 kwietnia 2015 roku – k. 28-

Od dnia 2 marca 2004 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym, jako jedyny członek zarządu figuruje H. W. pełniąca funkcję Prezesa. Wcześniej zarząd był dwuosobowy, w jego skład wchodziła również M. F.. Do składania oświadczeń woli i podpisywania w imieniu spółki uprawniony jest jednoosobowo w pełnym zakresie każdy członek zarządu ewentualnie prokurent w granicach umocowania dotyczy to również rozporządzania prawami i zaciągania zobowiązań o wartości dwukrotnie przewyższających wysokość kapitału zakładowego (dane zawarte w Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego, zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s.).

Przed zawarciem umowy o pracę wnioskodawczyni przychodziła do spółki zawsze jak była taka potrzeba. Jako Prezes Zarządu spółki zajmowała się jej reprezentacją, wyszukiwała klientów i podpisywała z nimi umowy. Kwestie księgowości spółki, rozliczeń z ZUS i Urzędem Skarbowym leżały w gestii M. F., bo w latach 2000-2005 wnioskodawczyni studiowała zaocznie i nie była w stanie wykonywać tych czynności. Dodatkowo w latach 2000-2001 zakupiła 5 działek, na których w latach 2006-2011 prowadziła budowę siedziby spółki (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., zeznania świadka Ł. F. – k. 70-70v. a.s., zeznania świadka M. F. – k. 70v.-71 a.s.).

Ze spółką na przestrzeni czasu związane były następujące osoby: S. D., Ł. F. i M. F..

S. D. jest do chwili obecnej pełnomocnikiem spółki ustanowionym przez Zarząd. Nie ma zawartej ze spółką umowy o pracę, prowadzi własną pozarolniczą działalność gospodarczą. Zawierał ze spółką umowy zlecenia. Jak zaznaczono w latach 2005-2006 posiadał dwa udziały w spółce (zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., zestawienie wynagrodzeń z tytułu umowy zlecenia – k. 60 akt ZUS).

Ł. F. jest zatrudniony w ramach umowy o pracę jako asystent do spraw księgowości, obecnie w wymiarze 1/8 etatu. Umowę zawarła z nim w imieniu spółki wnioskodawczyni. Okresowo zawierał też ze spółką umowy zlecenia. N. od formy prawnej łączącej go ze spółką zajmuje się obsługą księgową klientów spółki: odbiera od klientów dokumenty,

segreguje je, wprowadza do komputera. Księgowość jest prowadzona na podstawie programów, które współpracują z programami klientów. Przed 2010 rokiem dokumenty sporządzano ręcznie, obecnie jest to robione komputerowo. Jak wspomniano w okresie dwóch lat był również udziałowcem spółki (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., zeznania świadka Ł. F. – k. 70-70v. a.s., zeznania świadka M. F. – k. 70v.-71 a.s., zestawienie wynagrodzeń z tytułu umowy zlecenia oraz świadectwa pracy – k. 60 akt ZUS).

M. F. jest siostrą wnioskodawczyni i matką Ł. F.. Jest zatrudniona w ramach umowy o pracę jako specjalista spraw kadr, obecnie w wymiarze 1/8 etatu. Ze spółką zawierała również umowy zlecenia. W zakresie spraw kadrowych obsługuje klientów spółki. Obecnie jest współudziałowcem mniejszościowym spółki – dysponuje dwoma udziałami (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., zeznania świadka Ł. F. – k. 70-70v. a.s., zeznania świadka M. F. – k. 70v.-71 a.s., zestawienie wynagrodzeń z tytułu umowy zlecenia, zakres obowiązków oraz umowy o pracę i aneksy – k. 60 akt ZUS).

W dniu 14 lutego 2005 roku spółka (...) zawarła umowę o pracę z H. W.. W tym czasie H. W. była głównym udziałowcem spółki dysponując 98 udziałami. Pozostałe dwa posiadał S. D., który działając, jako pełnomocnik spółki zawarł wskazaną umowę z wnioskodawczynią. Umowa została zawarta w celu rozdzielenia funkcję członka zarządu od zadań wykonywanych, jako doradca podatkowy (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., uchwała nr 1/2005 – k. 18 akt ZUS).

Ustalono zatrudnienie w ramach 1/8 etatu na stanowisku „prezes zarządu-doradca podatkowy" (umowa – k. 17 akt ZUS). Do jej obowiązków należało

1) sporządzanie deklaracji podatkowych do Urzędu Skarbowego dla klientów;

2) sporządzanie list płac dla klientów;

3) sporządzanie deklaracji do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych dla klientów;

4) bieżąca obsługa klientów;

5) udzielanie klientom informacji z zakresu prawa podatkowego ustnie i na piśmie;

6) rejestracja firm w Krajowym Rejestrze Sądowym;

7) reprezentacja klientów przed Urzędem Skarbowym, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych.

Nadto zobowiązana była posiadać odpowiednie kwalifikacje i wiadomości zapewniające właściwe wykonywanie powierzonego stanowiska pracy. Wskazano, że kwalifikacje i wiadomości należy uzupełniać poprzez szkolenia z zakresu prawa podatkowego oraz bieżące przyswajanie obowiązujących przepisów prawa podatkowego (zakres obowiązków – k. 19 akt ZUS).

Umowa o pracę został zawarta na 1/8 etatu, ponieważ wnioskodawczyni wówczas jeszcze studiowała. Nie była aneksowana, bo po zakończeniu nauki angażowała się w budowę siedziby spółki. W ramach czynności pracowniczych udzielała ustnie i pisemnie opinii w zakresie prawa podatkowego, sporządzała i wysyłała deklarację podatkowe klientów spółki, wykonywała sprawozdania (...) spółki (...) (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., zeznania świadka Ł. F. – k. 70-70v. a.s., zeznania świadka M. F. – k. 70v.-71 a.s.).

Po zawarciu umowy o pracę wnioskodawczyni jako Prezes Zarządu spółki nadal zajmowała się jej reprezentacją, wyszukiwała klientów i podpisywała z nimi umowy brała udział w zgromadzeniach, podejmowaniu uchwał (zeznania wnioskodawczyni – k. 61v.-62v. i 99v.-100v. a.s., zeznania świadka S. D. – k. 72-72v. a.s., zeznania świadka Ł. F. – k. 70-70v. a.s., zeznania świadka M. F. – k. 70v.-71 a.s.).

Od dnia 14 lutego 2005 roku H. W. została zgłoszona do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem objęcia obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik spółki (...). Nadto w okresie od dnia 10 lutego 2003 roku zgłosiła się do ubezpieczeń z tytułu bycia wspólnikiem jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i to ubezpieczenie kontynuowała jako wspólnik do dnia 31 grudnia 2004 roku (stanowisko ZUS na rozprawie w dniu 8 października 2020 roku – k. 123v. a.s).

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o powołane dowody. Sąd obdarzył wiarą dowody z dokumentów, gdyż nie były kwestionowane przez strony, pozwoliły one na ustalenie więzów łączących wnioskodawczynię i świadków ze spółką, zakresu działalności spółki, czynności wykonywanych na rzecz spółki przez wnioskodawczynię, a także czynności wykonywanych na rzecz spółki przez poszczególnych świadków. Sąd nie obdarzył natomiast wiarą zeznań wnioskodawczyni i świadków a także części przedłożonych w toku postępowania dokumentów, w zakresie w jakim miały dowodzić istnienia podległości pracowniczej wnioskodawczyni i sprawowania nad wykonywaniem przez nią obowiązków pracowniczych przez S. D., o czym w dalszej części uzasadnienia.

Odwołania nie są zasadne.

Zgodnie z treścią art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity: Dz. U z 2020 roku, poz. 266, ze zmianami) za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność uważa się wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz wspólników spółki jawnej, komandytowej lub partnerskiej.

W orzecznictwie sądów ubezpieczeń społecznych przyjęto zasadę, że spółkę można traktować, jako spółkę jednoosobową, także wtedy gdy udziałowiec większościowy nie posiada wszystkich udziałów. Chodzi o sytuację gdy udział drugiego wspólnika (wspólników) jest symboliczny i iluzoryczny, przy czym ocenę taką należy zawsze dokonywać w konkretnych okolicznościach sprawy (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 sierpnia 2011 roku, sygn. akt I UK 8/11, LEX nr 965839; z dnia 7 kwietnia 2010 roku, sygn. akt II UK 177/09, LEX nr 599767; z dnia 11 września 2013 roku, sygn. akt II UK 36/13, LEX nr 1391783, a także wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 27 maja 2015 roku, sygn. akt III AUa 198/15, LEX nr 1733709).

Nie istnieje odgórne kryterium, ustalające proporcje, pozwalające na uznanie spółki za spółkę jednoosobową. W niniejszym postępowaniu bezspornym jest, że H. W. do dnia 7 stycznia 2005 roku była jedynym wspólnikiem spółki i dysponowała pełnią udziałów o wartości łącznej 50.000 złotych. Z dniem 7 stycznia 2005 roku odnotowano w Krajowym Rejestrze Sądowym zbycie dwóch udziałów o łącznej wartości 1.000 złotych S. D., co nastąpiło z dniem 31 grudnia 2004 roku. Następnie wskazane dwa udziały o wartości łącznej 1.000 złotych przeszły do rąk Ł. F., a ostatecznie do rąk M. F.. Taka sytuacja panuje do chwili obecnej.

Zarówno wnioskodawczyni jak i świadkowie nie potrafili przekonująco wyjaśnić dlaczego doszło do zbycia dwóch udziałów S. D.. Jedyne w tym zakresie zeznania wnioskodawczyni i świadka S. D. wskazują na chęć objęcia przez S. D. odpowiedzialności za losy spółki. Mimo to, jako partner wnioskodawczyni miał się on udzielać w spółce już wcześniej, pomimo że nie był jej współwłaścicielem. W ocenie Sądu, pomimo objęcia udziałów w spółce jego wpływ na prowadzenie spółki należy uznać za marginalny. Jedynym namacalnym dowodem jego działalności w spółce jest zawarcie umowy o pracę z wnioskodawczynią oraz figurowanie jako osoba której doręczono upoważnienie w czasie kontroli ze strony Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (k. 30-31 akt ZUS). Analogicznie brak jest dowodów na działanie w spółce kolejnych posiadaczy udziałów w spółce – (...) i M. F..

Jak już wyżej wskazano nie ma mierników, jaki procent udziałów w spółce należy uznać za iluzoryczny, jednakże pomocnym w tym zakresie może być przepis art. 38 pkt.8 lit.c ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 roku o Krajowym Rejestrze Sądowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 1500, ze zmianami). Nakazuje on ujawnienie w Krajowym Rejestrze Sądowym wspólników posiadających udziały większe niż 10% kapitału zakładowego. Żadna z osób nabywających udziały w spółce takiej ilości kapitału zakładowego w spółce nie posiadała, ani nie posiada obecnie.

Nie bez znaczenia też pozostaje to, że wszyscy są związani z wnioskodawczynią. S. D., to jej były partner, Ł. F. jest siostrzeńcem wnioskodawczyni, a M. F. jej siostrą, co ułatwiało wzajemne ustalenia i przepływ udziałów.

W ocenie Sądu sprzedaż przez wnioskodawczynię partnerowi dwóch udziałów w spółce o łącznej wartości 1.000 złotych i dalsze zbywanie tych samych dwóch udziałów na rzecz kolejnych bliskich osób nie spowodowało, że spółka straciła charakter spółki jednoosobowej. Trudno uznać, że posiadanie dwóch udziałów w spółce, stanowi o rzeczywistym udziale drugiego wspólnika. Wspólnik taki jest wspólnikiem iluzorycznym, tym bardziej, że nie wykazano w sposób wiarygodny sposób aktywności i wpływu na działalność spółki osób dysponujących wskazanymi dwoma udziałami

W okolicznościach niniejszej sprawy oznacza to, że wnioskodawczyni posiadając 98% udziałów w spółce jest wspólnikiem dominującym i jej status jest zrównany ze statusem wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością. Z perspektywy norm prawa ubezpieczeń społecznych, tego rodzaju spółkę należy traktować jako spółkę jednoosobową (tak wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 15 listopada 2018 roku, sygn. akt III AUa 916/18, LEX nr 2621558) Taka kwalifikacja prawna ustalonego stanu faktycznego znajduje oparcie w uzasadnieniu wspomnianych już wyroków Sądu Najwyższego z dnia 3 sierpnia 2011 roku (sygn. akt I UK 8/11) oraz z dnia 11 września 2013 roku (sygn. akt II UK 36/13). Nadto Sąd Apelacyjny w Lublinie w wyroku z dnia 22 listopada 2016 roku (sygn. akt III AUa 513/16, LEX nr 2166564) stwierdził że ustanowienie trzech udziałów dla innej osoby ma na celu stworzenie pozoru, że spółka z ograniczoną odpowiedzialnością nie jest prowadzona jednoosobowo.

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 pkt 5, w zw. z art. 12 ust 1 w związku z art. 8 ust 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoby będące wspólnikami jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością podlegają z tego tytułu obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu, jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą. Powyższy przepis został wprowadzony od dnia 1 stycznia 2003 roku ustawą z dnia 18 grudnia 2002 roku o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2002 roku, Nr 241 poz. 2074). Natomiast na podstawie art, 12 ust 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych osoby te podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniu wypadkowemu.

W świetle art. 13 pkt 4 powyższej ustawy, osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszone na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej o ile nie mają innych tytułów do obowiązkowego ubezpieczenia społecznego.

Zgodnie z przepisami powołanej ustawy, w przypadku wspólników jednoosobowych spółek z ograniczoną odpowiedzialnością obowiązek ubezpieczeń emerytalnego i rentowych powstając od dnia uzyskania statusu wspólnika tej spółki i istnieje do dnia utraty tego statusu, o ile nie zachodzą inne sytuacje, z których wynikałoby ustanie obowiązku podlegania z tego tytułu. Wobec tego, że art. 8 ust. 6 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku za osobę prowadzącą pozarolniczą działalność wskazuje wspólnika jednoosobowej spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wnioskodawczyni nie może podlegać ubezpieczeniom z tytułu umowy o pracę zawartej ze spółką.

W konsekwencji, z tytułu bycia jednoosobowym (...) spółki (...) powstał dla wnioskodawczyni obowiązek ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego w okresie od dnia 1 stycznia 2003 roku do dnia 9 lutego 2003 roku i od dnia 1 stycznia 2005 roku (w tych okresach nie dokonała zgłoszenia jako wspólnik jednoosobowej spółki). W tej sytuacji decyzja z dnia 2 maja 2018 roku (znak (...)- (...), nr (...)).

Na powyższą ocenę, jak i na zasadność odwołania od kolejnej decyzji z dnia 2 maja 2018 roku (znak (...)- (...), nr (...)), nie ma również znaczenia fakt zawarcia umowy o pracę przez wnioskodawczynię ze spółką w dniu 14 lutego 2005 roku.

Wskazać także należy, że stosownie do treści definicji zawartej w art. 2 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku – Kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 2019 roku, poz. 1460, ze zmianami), pracownikiem jest osoba zatrudniona między innymi na podstawie umowy o pracę. Użyty w powyższym przepisie zwrot „zatrudniona" oznacza istnienie

między pracownikiem a pracodawcą szczególnej więzi prawnej o charakterze zobowiązaniowym, to jest stosunku pracy. Jego istotą jest w świetle art. 22 § 1 k.p., uzewnętrznienie woli umawiających się stron, z których jedna deklaruje chęć wykonywania pracy określonego rodzaju w warunkach podporządkowania pracodawcy, natomiast druga – stworzenia stanowiska pracy i zapewnienia świadczenia pracy za wynagrodzeniem. Celem i zamiarem stron umowy o pracę winna być każdorazowo faktyczna realizacja treści stosunku pracy, przy czym oba te elementy wyznaczają: ze strony pracodawcy – realna potrzeba ekonomiczna i umiejętności pracownika, zaś ze strony pracownika – ekwiwalentność wynagrodzenia uzyskanego za pracę. Dla stwierdzenia, czy zaistniały podstawy do objęcia ubezpieczeniem społecznym, w świetle powołanych przepisów, wymagane jest ustalenie, czy zatrudnienie miało charakter rzeczywisty i polegało na wykonywaniu pracy określonego rodzaju, na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, czyli w warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego w sprawie wynika, że wnioskodawczyni wykonywała pracę poza kontrolą i nadzorem ze strony spółki, nie miała żadnego przełożonego.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowienia z dnia z dnia 10 lipca 2019 roku (sygn. akt III UK 314/18, LEX nr 2692707) wyjaśnił, że w odniesieniu do zatrudnionych członków zarządu, oceniając pracowniczy charakter tego zatrudnienia, pojęciem „kierownictwa" obejmować należy zarówno wydawanie pracownikowi poleceń, jak też ogólniejszą zależność ekonomiczną od pracodawcy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1998 roku, sygn. akt II UKN 394/98, OSNAPiUS 2000 Nr 4, poz. 159 z glosą Z. Hajna OSP 2000 Nr 12, poz. 177; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2008 roku, sygn. akt I UK 162/08, M.P.Pr. 2009 nr 5, s. 268-271). Element podporządkowania w praktyce realizuje się przez wydawanie poleceń, ustalenie rozkładu czasu pracy, wymierzanie kar porządkowych, udzielanie urlopów i innych zwolnień z pracy, wypłatę wynagrodzenia za pracę, zaliczek, diet, ryczałtów z tytułu podróży służbowych. Także wydanie regulaminu pracy, regulaminu wynagradzania mieści się w strefie uprawnień kierowniczych pracodawcy (zob. H. Lewandowski: Uprawnienia kierownicze w umownym stosunku pracy, Warszawa 1997, s. 18). Wymienione elementy poddają się weryfikacji czy względem pracownika były dokonywane.

Tymczasem w niniejszej sprawie w żaden sposób nie wykazano, aby wnioskodawczyni podlegała, jako pracownik, jakiejkolwiek kontroli, czy też wykonywała czyjekolwiek polecenia. Trudno bowiem przyjąć za wiarygodną wersję, że dwuprocentowy udziałowiec spółki (okresowo), niezatrudniony w spółce pełnomocnik S. D. mógł takie polecenia wydawać formalnemu prezesowi spółki, który w swym posiadaniu miał 98% udziałów i kierować ją do wykonywania jakichkolwiek czynności. Sąd nie obdarzył wiarą twierdzeń wnioskodawczyni oraz świadków S. D., Ł. F. i M. F., o tym, że praca wnioskodawczyni wynikająca z umowy o pracę była nadzorowana i kontrolowana przez S. D.. W toku postępowania nie przedstawiono żadnych dowodów popierających twierdzenia wnioskodawczyni i świadków, że S. D. sprawuje nadzór nad wnioskodawczynią, jako nad pracownikiem, że sprawdzał dokumenty sporządzone przez H. W. dotycząca obsługi firm w zakresie ZUS i podatków, że robił to raz w miesiącu, pod koniec miesiąca. Nadzór nad pracą wnioskodawczyni i podległość pracownicza w stosunku do S. D. jest nieprawdopodobna nie tylko dlatego, że w toku postępowania, nie przedstawiono żadnych dowodów, poza słowami spokrewnionych ze sobą osób lub pozostających we wcześniejszym związku, ale także i z tego powodu, że w ocenie Sądu S. D. nie dysponuje kwalifikacjami do wykonywania realnej i skutecznej kontroli pracy osoby zatrudnionej na stanowisku takim jak wnioskodawczyni. W toku postępowania nie przedstawiono dowodów na posiadane przez S. D. kwalifikacje zawodowe. On sam wskazał, że z zawodu jest blacharzem mechanikiem. Brak jest dowodów, na prawdziwość twierdzeń wnioskodawczyni, że S. D. jeździł z nią na szkolenia, jako wolny słuchacz w latach 2000-2001, w ramach jej studiów podyplomowych. Sama wnioskodawczyni przyznała, że nie ma on wykształcenia w zakresie doradztwa podatkowego. Jednorazowy udział w trzydniowej Ogólnopolskiej Konferencji Podatkowej (k. 112 a.s.) nie świadczy o nabyciu wiedzy upoważniającej do kontroli pracy doradcy podatkowego, od czego zależałaby przecież (w razie pominięcia ewentualnych błędów wnioskodawczyni) nie tylko reputacja spółki, ale także ewentualne dalsze konsekwencje ze strony pokrzywdzonych klientów.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne i zaprezentowaną argumentację, brak jest podstaw do zmiany drugiej z zaskarżonych decyzji i uznania że H. W., jako pracownik u płatnika składek (...) spółka z ograniczoną

odpowiedzialnością podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu od dnia 14 lutego 2005 roku.

Wobec tego Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477^{14} § 1 k.p.c., orzekł, jak w pkt I wyroku.

Orzeczenie o zwrocie kosztów procesu uzasadnia przepis art. 98 § 1 i 3 k.p.c., a ich wysokość w kwocie 2 x po 180 złotych (od dwóch odwołań) ustalono na podstawie § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 265 ze zmianami).